SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Vol. ... No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 2, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ВЕРЕСНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 168.

Пам'ятайте про Україну!

У ЖОВТНІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЮВІЛЕЙНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Чикаго, Ілл. (В.М.). — Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗСА заплянувало відбути наукову конференцію, присвячену Тисячоліттю Християнства на Руси-Україні. Історично-Філософічна Секція НТШ була уповноваженою організувати програму, але в конференції візьмуть участь також члени інших наукових секцій НТШ.

Головною темою конференції буде „Тисяча років українського християнства", до якої зголошено понад двадцять доповідей членів НТШ з Америки. Конференція відбудеться в Філядельфії від 23-го до 25-го жовтня у приміщеннях університету Ля Саль, Філії УКУ та в Українському Культурному Центрі.

В п'ятницю, 23-го жовтня по обіді конференція розпічнеться історичною сесією, а ввечорі відбудеться коротка сесія з мистецтвознавства та прийняття. В суботу до обіду буде англомовна сесія з університетів, а по обіді дві паралельні українськомовні сесії — одна присвячена історичним, а друга літературно-культурним питанням. Ввечорі того ж дня (24-го жовтня) заплянована спільна вечеря для учасників конференції та гостей із виступом промовця-гостя про наукове значення ювілею та його наслідки.

В неділю, 25-го жовтня по ранніх Літургіях буде ще одна сесія, на якій будуть виголошені доповіді з-поза історичної, культурної та літературної проблематики. Конференція відкрита для ширшої публіки. Очікується чимало учасників з-поза Філядельфії, які зможуть замовити нічліг у недалекому мотелі. Технічним організатором конференції на місці є управа філядельфійського осередку НТШ.

Передбачено видати доповіді цієї конференції в окремому томі „Записок НТШ", який у свою чергу входитиме у загальний плян видань Українського Наукового Комітету Тисячоліття, в порозумінні з яким і влаштовується ця філядельфійська конференція. Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді плянує подібну конференцію на кінець листопада в Торонто.

Повна програма філядельфійської конференції буде опублікована і своєчасно розіслана членам НТШ та поширена серед громадян Філядельфії й околиці. Зацікавлені програмою конференції можуть звертатися до голови Історично-Філософічної Секції НТШ, д-р В. Маркуся на адресу: 5733 N. Central Park Ave., Chicago, Ill. 60659.

Т. Козир кандидує до онтарійського парляменту

Тандер Бей, Канада. — Ще в травні ц. р. вибрано радного міста Тандер Бей, Тараса Козиру, на кандидата до провінційного парляменту з виборчої округи Порт Артур. Він кандидує від Ліберальної партії і має сподіватись, що на підставі зростаючої популярности партії, як і особистої популярности Т. Козири в політичному світі Тандер Бей буде мати ще одного українця членом онтарійського парляменту.

Українська громада Тандер Бей, яка не раз виявила свою національну зрілість та на чолі якої є батько Тараса, довголітній голова КУК Ілько Козира, зрозуміє важливість активної участи у цих виборах, де кожний голос може вирішити присутність українця на важливому місці, — онтарійському парляменті.

„Українські етимологічні словники" — доповідь на Міжнародному Конгресі в Европі

Трір, Захі. Німеччина. — Тут у місцевому університеті відбувся в днях 23-27-го серпня 1987 року четвертий Міжнародний конгрес, присвячений історії мовознавства в різних країнах. Єдиний доповідач з України проф. В.В. Білий („Белий") із Вінниці не приїхав на цей конгрес і тому українське мовознавство заступав тут проф. Яр. Рудницький із Канади, що одержав окреме запрошення, як сеньйор українських лінгвістів у діяспорі.

16-го серпня він виступав із доповіддю в англійській мові про історію української етимології (Зизаній, 1596, Беринда, 1627) і сучасні етимологічні словники: свій власний із 1962-82 рр. І. Огієнка з 1979 р. та збірний київський, що почав виходити в Україні в 1982 році.

Доповідь проф. Рудницького викликала оправдане зацікавлення присутніх, зокрема його етимологічним англо-українським словником, започаткованим у Празі в 1941 році й виданим із трудощами в Канаді в 1962-82 рр. В своїй доповіді автор порівняв свій словник із першими випусками словників І. Огієнка й збірною працею київських етимологів, що на жаль, перервали видавання свого словника й, не називаючи, використовували в ньому здобутки українського мовознавства в екзилі.

З нагоди Трірського конгресу вийшов том праць попереднього, Прінстонського конгресу (третього), що відбувся в 1984 році в університеті Прінстон у ЗСА. В цьому томі надруковано на стор. 639-646 статтю проф. Яр. Рудницького про „українське мовознавство в екзилі", в якій він характеризує праці В. Чапленка, П. Одарченка, Р. Смаль-Стоцького, Ю. Шевельова, І. Огієнка, П. Ковальова й інших, вказуючи при цьому на недоліки „вітчизняного" мовознавства в Україні, що не може свобідно розвиватися під тиском московсько-большевицьких окупантів України.

Помер актор Лі Марвин

Тусон, Арізона. — У місцевому шпиталі тут помер на розрив серця в суботу, 29-го серпня ц.р., відомий голливудський актор Лі Марвин.

Марвин народився в Ню Йорку 1926 року, в родині заможних батьків, що не надто багато часу присвячували вихованню свого сина. Після відвідування декількох шкіл східнього побережжя, у 1942 році і з дозволом батька, Лі покидає середню школу, тим разом вже на Фльориді та вписується добровольцем до морської піхоти. Військову службу відбував на Тихому океані, як розвідник-снайпер і там же був поранений. Після 13-ти місячного перебування в лікарні, звільняється з війська і працює на декількох різнородних фізичних роботах, що завели його до Вудстаку, Н. Й., де місцевий літній театр ставив спектаклі, до яких жартома він звернувся за ролею і її одержав. Після цілої серії різнородних і маловажних ролей, одержує можливість в виступати у бродвейській продукції „Билли Бад", що у висліді дає йому можливість взяти участь у характерних ролях телевізійних драм в ранніх 1950-их роках. Всі ці виступи довели до одержання ролі додатково до головного актора у фільмі „Юр ін де Нейві Нов", що й спонукало Марвина переселитись на західнє побережжя до Голливуду.

Після приїзду до Голливуду він одержав ролю кількакратного вбивника-психопата у фільмі „Драгнет" і мабуть ця роля, як жодна до тепер, зробила його дуже знаним, а спеціально в ролях „поганого типа". Всеж таки він став одним з найбільш популярних драматичних акторів у Голливуді здобуваючи признання за участь у багатьох фільмах. За фільм „Кат Балу" і „Дірті Дозен" одержав нагороди Оскара в 1965 і 1967 роках.

РЕЖИМ В. ЯРУЗЕЛЬСКОГО ВСЕ ЩЕ МАЄ КЛОПОТИ З „СОЛІДАРНІСТЮ"

Варшава, Польща. — Тисячі спанцерованих поліціянтів у Польській Народній Республіці намагалися не допустити робітників, членів і прихильників підпільної робітничої профспілки „Солідарність" до відзначення маніфестаційним способом сьомої річниці з дня постання тієї профспілки, що її пізніше режим Войцеха Ярузельского заборонив законом і намагався всякими способами припинити її діяльність, не зважаючи на симпатії до неї великої частини польського народу.

У понеділок, 31-го серпня ц.р., великі демонстрації в користь профспілки „Солідарність" і для відзначення річниці відбулись у Варшаві, Кракові, Гданьську, Вроцлаві, Лодзі та багатьох інших місцевостях. У Гданьську, наприклад, поліція при допомозі гумових палиць, водних, сльозоточивих гранат, намагалася розпорошити понад 5,000 демонстрантів, які маршували вулицями міста з плякатами з підтримки „Солідарности" і піднесеними вгору руками зі знаком перемоги. Раніше великі маси народу, біля 10,000 осіб, обсягали базиліку св. Марії, голосно співали релігійні пісні, клякали з піднесеними вгору руками, просили в Бога свободи і незалежности для Польщі, а у розмовах із західніми кореспондентами відкрито критикували комуністичний режим В. Ярузельского який не здібний розв'язати навіть дрібних економічних проблем і тому мусібв давати місце іншим людям, щоб вони виявили більш конструктивну ініціятиву.

Учасники у Варшаві голосно домагалися привернення права для „Солідарности" і засуджували всякі форми терору з боку комуністичного режиму, зокрема державних органів безпеки. „Не буде свободи у Польщі без „Солідарности", — голосили численні плякати, що їх поліція намагалася виривати з рук демонстрантів, створюючи непотрібні заколоти і зудари, які у багатьох випадках закінчувались пораненням і арештом демонстрантів.

Біля катедри св. Станіслава у Варшаві менші групи демонстрантів на колінах молилися за душу замордованого тайною поліцією священика Єжи Попелюшка, складали квіти на його могилі, прирікали боротися за свої права і підтримувати „Солідарність" та добиватися права для її легальної діяльности.

У Вроцлаві поліція на передодні демонстрації заарештувала одного з провідних лідерів „Солідарности" Владислава Фразнюка, але це їй не допомогло зменшити значення і силу демонстрації. Польське священство, включно з деякими єпископами, заклинало компартію і уряд замиритись з робітничим рухом і шукати спільної мови для відбудови економіки і престижу держави. У Гданьску і Варшаві особисту участь в маніфестаціях брав Лех Валенса, лідер забороненої профспілки, яка, на думку західніх політичних спостерігачів, все ще користується підтримкою польського суспільства.

Світовий конгрес Федерації Товариств „Об'єднаних Націй" про людські права

Оттава, Канада (ОУПС). — Тут у державному „Конвенційному Центрі" відбувся в днях 17-23 серпня 1987 року світовий з'їзд Товариств Об'єднаних Націй з багатою програмою під головуванням пакистанця-міністра зовнішніх закордонних справ д-ра Г. Рашід Чудгурі з доповідями визначних політичних діячів у тому й генерального секретаря Федерації ТОН д-ра М. Гагмаєра. Як член монтреальського Т-ва Об'єднаних Націй проф. Яр. Рудницький взяв участь у сесіях конгресу в днях 17 й 18-го серпня 1987 року, знайомлячися з представниками різних делегацій і приймаючи участь у нарадах, які були в цих двох днях. Він подав свою критику Універсальної Деклярації Прав Людини з 1948 р., підкреслюючи в ній брак уваги до колективних прав.

В СССР МАЮТЬ НАМІР ОПУБЛІКУВАТИ РОМАН „ДОКТОР ЖИВАГО"

Москва. — Журнал „Новий Мір" оголосив про намір публікувати великий роман Бориса Пастернака „Доктор Живаго", починаючи з січневого числа. У зв'язку з цим газета „Вашінгтон Таймс" передруковує статтю московського кореспондента газети „Ноє Цюрхер Цайтунг" Ульріха Майстера, присвячену реабілітації Б. Пастернака в СССР.

Газета нагадує, що саме публікація цього твору в Італії в 1957 році стала причиною для початку цькування письменника. Його примусили відмовитися від Нобелівської премії, яка була йому присуджена за цей роман, а його смерть була прискорена кампанією нена висти, розв'язаною КГБ. В цьому році були зроблені важливі кроки на шляху до повної реабілітації Б. Пастернака. Широкий резонанс дістали пастернаківські читання в травні, на яких вперше публічно появилася Лідія Чуковська, 80-річна майже повністю сліпа письменниця говорила про те, яких мук коштували Пастернакові кілька рядків телеграми, яку він так і не вислав (телеграми, в якій він відмовлявся від Нобелівської премії).

Хрущовська „відлига" не заторкнула Б. Пастернака, підкреслила Л. Чуковська, яка сама попала в неласку після того, як її виключили зі Спілки письменників за підтримку Алєксандра Солженіцина.

Спеціальною постановою Пастернак посмертно був поновлений в Спілці письменників. Важливою літературною подією стала публікація мемуарів 87-річної Тамари Іванової, вдови Ісаака Бабеля, який загинув в ГУЛагу. В цих мемуарах, скорочених цензурою, Іванова описує найтяжчі для Пастернака місяці 1958 року. Вона жила в сусідстві з письменником і часто зустрічалася з ним.

У. Майстер пише, що під час травневих публічних читань кілька ораторів старалися виправдати ті ідеологічні міркування, згідно з якими роман „Доктор Живаго" був заборонений, але авдиторія з презирством реагувала на ці жалюгідні спроби.

Такого роду виступи, пише журналіст, говорять про те, що реабілітація Пастернака викликає опір зі сторони письменницької бюрократії.

Совєтська шпигунка засуджена на вісім років

Дюссельдорф, Західня Німеччина. — Верховний суд землі Північний Рейн — Вестфалія засудив совєтську шпигунку Марґарет Гйоке на вісім років ув'язнення. 51-річна М. Гйоке визнана винною в тому, що передавала Совєтському Союзові секретні інформації. Вона працювала секретаркою в канцелярії президента Західньої Німеччини від 1959 до серпня 1985 року, тобто до арешту. Гйоке мала доступ до паперів п'ятьох президентів і до всіх урядових повідомлень, які надходили до канцелярії.

На суді Гйоке розповіла, що росла в родині, де не відчувала любови і ласки. Коли вона влаштувалася на державну працю, то не була замужем і почувалася одинокою. У 1968 році Гйоке познайомилася з Францом Беккером і полюбила його. Їх відносини продовжувались до 1973 року. Вже у 1971 році вона почала передавати своєму коханцеві, який виявився совєтським агентом, секретні інформації. Совєтською шпигункою вона залишалася і після розриву відносин з Беккером. Суд встановив, що совєтські господарі заплатили Гйоке за весь час 33 тисячі марок (18.3 тис. долярів). Це незначна сума, якщо врахувати, за що вона заплачена.

Маргарет Гйоке мала доступ до повідомлень про обмін інформаціями між Західньою Німеччиною і її союзниками, про розходження в НАТО в тих чи інших справах, про суперечки в кабінеті міністрів Західньої Німеччини. Гйоке перефотографувала всі документи мікроскопічним фотоапаратом і передавала їх совєтським господарям.

(Закінчення на стор. 4)

Появилось нове число журналу „Бандура"

Ню Йорк. — Тут, за липень-жовтень, появилося 21-22-ге число музично-літературного журналу-квартальника „Бандура" за 1987 рік. Відповідальний редактор цього журналу — Микола Чорний; графічне оформлення — В. Пачовський.

Крім статтей, що говорять про українське кобзарство, а в тому і його виконавців, є ще дописи про діяльність бандуристів, зріст зацікавлення бандурою та про ряд концертів, що відбувалися в Північній і Південній Америці.

Матеріяли до цього журналу, як і замовлення на його передплату — річна передплата в Америці — 13 долярів, в інших країнах — 14 долярів — слід слати на таку адресу: School of Bandura, 84-82 164th Street, Jamaica, N. Y. 11432.

В АНГЛІЇ ТЕЖ ГОТУЮТЬСЯ ДО 1000-РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ

Джерзі Сиcті, Н. Дж. (О. К.). — Початок пропам'ятного 1988 року, в якому українські громади відзначатимуть 1000-річчя Християнства в Україні, наближається прискореними темпами. Разом з тим пожвавлюється підготовча праця в поодиноких краях і розпочинаються різного роду святкування.

Як це звичайно у нас буває, одні підготовляються до цієї величної річниці вже довго і пляново, інші починають щойно тепер гарячково „діяти", щоб не залишитися позаду.

До тих перших належить Крайовий Комітет Тисячоліття у Великій Британії, голова якого інж. Ярослав Гаврих відвідав, перебуваючи в ЗСА, редакцію „Свободи". Саме від нього довідуємося про довгі та систематичні приготування до відзначення 1000-річчя Хрищення України, які цей Комітет робить вже від 1983 року. Комітет, до якого належать численні українські організації з терену Великої Британії і який там має вже 20 віддділів, поставив собі за ціль декілька основних акцій, які є сприятливі для всіх українців, незалежно від релігійної чи партійної приналежности, як виявив нам голова комітету, активний пластовий діяч. Із цих акцій у підготові є три ключові: поставлення пам'ятника Володимирові Великому у Лондоні, видання пропам'ятної книги англійською мовою, яка б інформувала чужинців про християнську культуру України, і великий концерт в европейському маштабі у Лондоні з запрошенням церковних та світських достойників з англійського середовища.

Інж. Ярослав Гаврих

Нам цікаво було довідатися від інж. Я. Гавриха як далеко посунулися ці акції і чи будуть вони завершені у 1988 році, бо деякі громадські українські установи щойно тепер розвивають свою працю і ледве чи зможуть її закінчити у ювілейному році. Отож він подав нам вичерпні інформації про стан приготувань та ще й підтвердив брошурою, яку Комітет під його керівництвом видав минулого року і в якій є повний звіт з усіх праць.

Коли йдеться про будову пам'ятника В. Великому, то ця справа вимагала чимало труду та заходів, щоб дістати відповідне та гідне місце на нього у столиці Великої Британії. Після усіх заходів одержано вже місце в одному з парків, яке належить до міста Лондону, а не є державним чи королівським, і знаходиться у центральній частині столиці. Вибрано також проєкт пам'ятника, виконаний відомим мистцем Леонідом Молодожаниним і заангажовано одного із найкращих місцевих архітектів. Члени Комітету представили цей проєкт на засіданні Королівської Комісії Мистецтва і дістали згоду на будову.

Другий задуманий Комітетом проєкт є вже у стадії виконання. Це — видання пропам'ятної книги англійською мовою на тему „Тисячоліття християнської культури в Україні", опрацювання якої займається відомий працівник Гарвардського університету, а тепер співробітник Кестон коледжу в Англії Андрій Сороківський при співробітництві ряду наших професорів.

Крім того видано відповідну інформаційну летючку про 1000-річчя Хрищення України накладом сім тисяч примірників англійською мовою, та вислано її до чужинецької преси, до політичних і церковних ді...

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПІСЛЯ НЕВДАЛОЇ СПРОБИ скинути уряд Корязон Акіно, життя в столиці Філіппін Манілі входить в нормальну колію. „Майже не видно доказів того, що ще вчора тут відбувався бій", — передав з Манілі кореспондент пресового агентства Асосшієйтед Пресс Дан Баєрс. Правда, військові підрозділи все ще блокують вулиці, що ведуть до президентського палацу, але вже цілком нормально працюють крамниці, кінотеатри, ресторани, бари. Міністер охорони здоров'я Альфредо Бенґзон повідомив, що під час заворушення загинуло 19 осіб і поранено 249. Згідно з новими даними, загинуло 25 осіб і не менше 275 поранені. Розходження пояснюються тим, що Бенґзон не знав, скільки поранених перебуває у військових шпиталях. Якщо в Манілі уже все спокійно, то цього не можна сказати про провінції.

У СЕРЕДУ, 2-ГО ВЕРЕСНЯ, у Москві почався суд над 19-річним західньонімецьким летуном Матіасом Рустом, який приземлився 28-го травня на Красній площі. Верховний суд СССР, де відбувається переслухання справи, може засудити молодого німця до 10 років позбавлення волі. Адвокатом М. Руста призначений досвідчений правник Всеволод Яковлєв, який володіє німецькою мовою. В минулому він неодноразово представляв у совєтських судах справи чужинецьких громадян. Присуд буде винесений суддею Тіхоміровим і двома присяжними засідателями — 45-річною естонкою Ютою Клеттенберг, яка працює інженером, і 52-річним майстром московської машинобудівельної фабрики Васілієм Кузнєцовим. Совєтські офіційні особи повідомили, що суд буде відкритим і на нього будуть допущені представники чужинецької преси, а також завідуючий консульським і юридичним відділом амбасади Західньої Німеччини в Москві Гєрхард Шремгенс.

ПРЕЗИДЕНТ АВСТРІЇ Курт Вальдгайм відвідав колишній концентраційний табір Мавтгавзен і поклав вінок в пам'ять про загиблих тут в'язнів нацизму. „Я відчуваю особистий моральний обов'язок відвідати це страшне місце, — сказав Вальдгайм. — Наш обов'язок зробити все, щоб подібна трагедія більше не повторилася". Як уже неодноразово повідомлялося, колишнього генерального секретаря ООН обвинувачують в особистій участи у злочинах нацистів. Рішенням Департаменту справедливости ЗСА К. Вальдгаймові заборонений в'їзд на американську територію як приватної особи.

В АМЕРИЦІ

У МІСТЕЧКУ АРКАДІЯ, на Фльориді родина Рей зазнала великих пошкоджень, як матеріяльних так і духових, а все це тому, що їхні три сини у віці десять, дев'ять і вісім років, були виставлені на небезпеку через перелив крови і до їхніх організмів попав вірус АІДС. Однаке, в п'ятницю, 28-го серпня ц.р. від загадкового вогню згорів їх дім, що і спричинило їхнє рішення, виїхати геть з Аркадії. Співмешканці цього містечка заявили пресі, що ворогами їх та їхніх родин не є родина Рей, але АІДС, і страх перед цією хворобою, що помимо всіх запевнень різних властей для них є незрозумілою.

НЕЗАБАРОМ МАЙЖЕ СІМ мільйонів домашніх господарств одержать книжечку з детальним описом хвороби АІДС, котру видав уряд. Ця книжечка викликала суперечку між адміністрацією президента Рональда Реґена і Конгресом чи має вона бути масово розповсюджена. Вигляда́є, що ця 36 сторінкова брошурка, зладжена Генеральним лікарем ЗСА д-ром С. Купом, таки не буде розіслана всім, бо Адміністрація заявила, що ця брошурка є задовга і надто детальна для пересічного читача. Однак на бажання всі можуть її отримати.

ЗМІНЕНА ВЕРСІЯ проєкту підсилювача, протікаюче опечатання якого спричинило вибух ракети „Челленджер" вперше була випробувана в четвер, 27-го серпня ц.р. Точні результати цих випробувань будуть відомі щойно за тиждень, однак офіційні чинники Крайового управління аеронавтики і дослідження простору, як і виробники ракети Мортон Тікол Інк., заявили, що жадних познак ранніх клопотів із цим проєктом не видно. Адмірал Ричард Трулі, співадміністратор простірних полетів НАСА зказав, що це день успіхів і вдоволення, на який вже довго чекали.

ВПРОДОВЖ УРЯДУВАННЯ президента Рональда Реґена, крайові розвідчі агенції і високо поставлені урядові особи, постійно ведуть боротьбу за те, чи розвідчі матеріяли, що їх приготовляють для Президента були виправлювані в користь політики адміністрації. Впоні цей конфлікт виявився цього року, як Конгресові комісії Іран-контра афери зробили це головною точкою їхніх провірок. Декілька членів цих комісій заявили, що знайдено нові документи і приклади, які вказують на те, що Центральна розвідча агенція (Сі-Ай-Ей) спеціяльно перебільшувала свої оцінення про Іран і Центральну Америку...

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Право на самовизначення народів

Право на самовизначення народів виринуло, як реальна міжнародна проблема під час Першої світової війни, коли президент Вудро Вілсон признав те право — на жаль — тільки двом народам, які входили у склад австро-угорської монархії, полякам і чехам. Галицькі українці реалізували це право на власну руку, власною імпровізованою збройною силою 1-го листопада 1918 року. Упадок царату в Росії дав можливість Наддніпрянській Україні розпочати власний визвольний здвиг. Друга світова війна принесла нещастя Европі, створивши совєтську імперію, яка, вкинувши до коша постанову Ялтинської конференції про привернення демократичного стану у країнах окупованих Третім Райхом, перетворила самостійні до того часу країни у совєтських сателітів. Але водночас та сама Друга світова війна дала у висліді деколонізацію Африки, Азії й Океанії — невідомі широким колам світу народи тих континентів через ніч проголошували свої самостійні держави. Поки вони стабілізувались — йшли ще криваві пересправи — у Конґо, що перезвалось на Заїре, в Альжирі, якого не хотіла позбутися Франція, у Південній Азії, де Банґлядеш відірвався від державної спільноти з Пакістаном.

Сьогодні право народів на самовизначення — це самозрозуміла правда. Воно існує у теорії тільки в Евразії, де володіє Совєтський Союз із своєю однопартійною комуністичною диктаторською системою. Але і та забріхана система в теорії принцип самовизначення признала, залишивши фірму „самостійних республік" 15-ти країнам, між ними УССР, насправді для замилення очей тамошнім народам та для легшої русифікації під гаслом „одного радянського народу з російською мовою і культурою". Проте обман і брехня не можуть панувати під кінець сторіччя. Коли Вудро Вілсон знав тільки два народи, яким признав право самовизначення, а Франклін Делано Рузвелт розпоряджався долею народів у Ялті у порозумінні із Сталіном без згоди даних народів, то Роналд Реґен створив із принципу права народів на самовизначення одну з основ своєї закордонної політики. Очевидно, Америка не може вести війни задля реалізації того принципу. Але Роналд Реґен раз-у-раз пригадує голосно цей принцип.

Пригадав його Президент теж у промові в Лос Анджелесі у середу 26-го серпня 1987 року. Поштовх до цієї промови дало рішення Західньої Німеччини, щоб виректися 70-ти американських ракет типу Першінґа, стаціонованих на території Західньої Німеччини, якщо вони мають становити перешкоду для американсько-совєтського порозуміння щодо ліквідації ракет на коротку і середню віддаль. „Бути оптимістом щодо відносин із Совєтським Союзом — ризиковна річ, але тепер існує реальна підстава для оптимізму" — чули ми у телевізійному коментарі. Цей оптимізм передбачує, що у вересні цього року прибуде до Ню Йорку Міхаїл Ґорбачов на сесію Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй і при цій нагоді зустрінеться у Вашінґтоні з президентом Реґеном на новій конференції на вершинах та підпише з ним перший в історії договір не про обмеження, а про редукцію деяких родів стратегічної зброї. Ця нова конференція на вершинах, яка появилася на овиді, яка залежна ще від остаточного виготовлення подробиць державним секретарем Джорджом Шулцом і його совєтським партнером Едуардом Шеварднадзе, це окрема тема, покищо ще не актуальна. Можна тільки згадати, що реальною та концепція постільки, поскільки обом названим державним лідерам залежить на тому, щоб таки підписати такий документ. Міхаїл Ґорбачов прагне відвернути увагу мільйонів совєтських громадян від внутрішньої економічної кризи, а Реґенові потрібне скріплення свого авторитету перед президентськими виборами в наступному році. Такий договір з СССР затулив би рота ліберальним демократам та всім іншим „пісні-кам" і доказав би, що у переговорах із Совєтським Союзом можливий успіх тільки тоді, коли переговорювати з позиції сили, а не слабости.

Для нас, українців, найважливішим моментом із цієї промови Президента в Лос Анджелесі був саме заклик до Ґорбачова, щоб він пошанував право на самовизначення народів. Практично це не матиме тепер жодного значення, бо совєтська імперія не переведе самогубства, яким був розвал „єдиної неподільної" на самостійні ні від кого незалежні держави. Але так воно скорше чи пізніше станеться і добре, що американський Президент пригадав живучість цього принципу.

Мирослав Прокоп

У 45-ТІ РОКОВИНИ УПА І 40-ВІ РОКОВИНИ РЕЙДУ НА ЗАХІД

Чим більше віддалюємося від часу створення і боротьби Української Повстанської Армії, тим сильніше утривалюється у нашій свідомості небуденність та історичне значення цієї збройно-політичної структури українського народу під час Другої світової війни.

Відомо, що німецько-совєтська війна 1941-45 років стала в історії України її черговою трагедією. Вона принесла українському народові жахливі знищення його матеріяльної і духовної культури, загибіль коло сім мільйонів людей. Це страшне кровопролиття сталося майже по слідах спричиненого комуністичною Москвою в Україні голокосту у 1930 роках, жертвою якого впали мільйони українських селян і тисячі діячів культури. А коли літом 1941 року німці окупували Україну, вони вчинили новий погром нашому народові.

Трагедією України під час Другої світової війни було й те, що не було тоді у світі ніякої сторонньої політичної сили, яка була б готова давати допомогу українському народові. Ми були осамітнені та ізольовані.

Як в таких умовах фізичного і духового послаблення народу, та окупантського терору міг народитися організований спротив народу, зокрема боротьба Української Повстанської Армії, і чому вона завдячує свій успіх? Для цього було декілька причин.

Поперше, як не раз у минулому, українська нація виявила в Другій світовій війні незвичайну життєздатність і спроможність відроджуватися. Вже в перших тижнях німецько-совєтської війни, в дуже важких умовах, народжувалися різні установи громадського, церковного, господарського, наукового, культурного життя, наладнувалася соціяльна самодопомога, дарма, що на все це швидко нацисти наклали руку. А впарі з цим прийшла підпільна, згодом повстанська боротьба. Повторилося отже те, про що пізніше так писав Євген Сверстюк, аналізуючи різні межові ситуації українського народу: „Ніякою логікою не пояснити нам наших відроджень після поразок... нас вирубували на пні, забуваючи у п'яному газарді, що в глибинах недосяжне коріння..."

Подруге, однією із найважливіших передумов успіхів УПА була її чітка і мобілізуюча маси програма, себто проголошена весною 1943 року плятформа боротьби за самостійну українську державу, за політичну і соціяльну демократію. Ця програма з одного боку віддзеркалювала історичні прагнення українського народу, окремих його верств, а з другого, була яскравим запереченням антинаціональних, імперіялістичних, тоталітарно-диктаторських концепцій і систем, які українському народові намагалися накинути нацисти і московські комуністи, щоб його втримати у тривалому рабстві.

Потретє, сила УПА була в тому, що вона могла спертися на діючій тоді підпільній мережі ОУН. Треба пригадати, що заки головне командування УПА перебрав ген. Тарас Чупринка, першим Головним Командиром УПА, що її ініціювала ОУН, був тодішній провідник ОУН на Волині і Поліссі Дмитро Клячківський (полк. Клим Савур). Без ОУН, без її досвідчених в підпільній боротьбі кадрів, немислимо уявити повстання і дій цієї УПА, яка витримала в боротьбі проти німецьких і московських імперіялістів на протязі понад сім років, себто від 1963 до початку 1959 років. Без такої підбудови могли під час останньої війни існувати окремі індивідуальні чи групові корисні повстанські ініціятиви та короткотривалі і тереново обмежені дії — як це було у 1918-1922 роках, але тривалої формації типу УПА, про яку сьогодні говориться, не існувало б.

Треба, однак, підкреслити, що незалежно від вкладу ОУН у постання і дії УПА, вона, УПА, ніколи не була збройним раменем ОУН, але збройно-політичною формацією загальнонаціонального типу. І співтворили УПА та боролися в її рядах українські патріоти незалежно від групової приналежности.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Б. Ш.

Концерт ансамблю „Бандура" в Мюнхені

Українці Мюнхену мали рідкісну нагоду послухати в неділю, 2-го серпня ц.р., у домівці українського католицького душпастирства концерт ансамблю „Бандура" з Перемишля у складі: Оля Левчишин, абсольвентка Краківської консерваторії, як мистецька керівничка та члени — Рома Золотник, Ірина Піхович, Мирослава Осєчко й Олександра Смолятич. Ансамбль заснувався у 1978 році, а бандуристки грали раніше в мандоліновій оркестрі й співали в церковному хорі під дириґентурою Володимира Пайташа, що було для них доброю підготовою до гри на бандурі. Ансамбль дав досі в Польщі — із дворічною перервою — понад 90 концертів у таких містах як Ґданськ, Сопот, Кошалін, Краків, Варшава, Вроцлав, Лігніца, Зелена Гора, Люблін, Перемишль й інші, а також концерти в Бельгії й Італії. Крім керівнички ансамблю Олі Левчишин, її товаришки є музичними аматорками із закінченими академічними студіями в інших професіях. Тому тим більше треба цінити їхню любов до бандури і посвяту вільного від заробітної праці часу для мистецького вивчення репертуару і приготування концертових поїздок.

При тому хочемо згадати ще про другий ансамбль бандуристок, що його створив 1983 року Лев Сивицький при українському Суспільно-Культурному Товаристві у Ґданську, а його керівником стала у 1985 році Олександра Ґбур. Цей ансамбль дав понад 30 концертів, організованих клюбами Українського Суспільно-Культурного Товариства, а 1985 року награв дві авдиції для польського радіо. Отже теж українці в Польщі плекають наш історичний інструмент і передають його наступним поколінням, що є відрадним явищем.

Ансамбль „Бандура" прибув до Мюнхену, щоб взяти участь в десятиденному курсі гри на бандурі, організованому щорічно Фундацією Українського Вільного Університету в ЗСА під головством енерґійного проф. д-ра Петра Ґоя. Програма концерту складалася із 20-ти точок, в тому із 17 пісень в супроводі бандури та трьох інструментальних творів: „Запорізький похід" твір на мотивах історичних пісень, „Чорноморський козак" з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулак-Артемовського та відомий „Запорізький марш Гр. Китастого. На пісенний репертуар складалися три композиції до слів Шевченка („Зоре моя вечірная" — музика І. Гладкого та „Уперетику ходила" й „По діброві вітер віє" — мелодія народна), а далі лірично сантиментальні пісні сучасних композиторів: „Лелеки" О. Білаша, „Тихо над річкою" П. Батюка, „Марена" й „Ой, маю я чорні брови" В. Война, жартівлива пісня „Ти до мене не ходи", В. Лобка, „Ішов козак потайком" в обр. Голенка, та ще декілька відомих народних пісень в музичній аранжеровці ансамблю, як „Ой казала мені мати", „Їхав козак за Дунай" та безсмертне „Взяв би я бандуру" й т.п. Вдумливо настроювала слухачів остання стара галицька пісня „Де Дніпро наш котить хвилі" М. Вербицького (автора нашого національного гимну) а спеціяльно її рефрен: „Україна, Україна, славний край козачий".

Належить признати, що бандуристки виявили естрадну дисципліну, вправну техніку гри, голосову милозвучність і музичну інтерпретацію; в цілому відчувалося, що вони виступали на великих сценах. В черзі пісень відбивав, на жаль, невдало підібраний Кант про Почаївську Богоматір М. Леонтовича, скомпонований на хор. Оля Левчишин співала сольо, яке в оригіналі написане для баритона, непотрібно повторила теж заспів тенора, що звучало неприродно, а до того солістка співала сама ще й хоровий приспів при дуже скромному акомпаньяменті тільки однієї бандури. Ефект пісні був зовсім втрачений і ми б радили не брати її в такому виконанні до репертуару.

Бандуристки виступили у першій частині концерту в барвистих народних блюзках, а в-другій у стилево вишитих сукнях, що милувало очі публіки, яка нагороджувала кожну їхню пісню рясними оплесками, а на закінчення вручила їм китиці квітів.

Після концерту можна було купити платівки, награні в краківській філармонії 1986 року з нагоди концерту в честь Т. Шевченка, в якому брали участь теж інші українські ансамблі, як „Лемковина", „Ослов'яни" та бойківська капеля „Сусідойки", що видали окрему платівку п.з. „Полонини, пісні лемків і бойків".

Платівка наших гостей називається: „Бандура гомін степів України" та передає три інструментальні твори А. Бобира, С. Баштана й М. Дремлюги у виконанні абсольвентки відділу бандури Київської консерваторії, Анни Сивицької-Храняк, п'ять народних пісень у виконанні ансамблю бандуристок з Ґданська та шість народних пісень у виконанні ансамблю „Бандура".

Наші землячки з Польщі виїхали на черговий концерт до Бельгії, залишаючи серед нас незатертий спомин.

Андрій Качор

„КАМЕНЯРІ"... Т. ШЕВЧЕНКА

Спомин з приводу 40-річчя смерти Катрі Гриневичевої (1875 - 1947 - 1987)

У журналі „Промінь" ч. 7. за липень 1963 року я помістив статтю з циклу „Я пригадую собі"... п. з. „Мої зустрічі з Катрею Гриневичевою" і там згадую, як одного гарного дня, весною в 1940 році, зовсім ненадійно зустрів я в Криниці, на Лемківщині, Катрю Гриневичеву, яку я знав ще зі Львова, зі зустрічів у редакції „Неділя", і як моя дружина, Іванка, запросила Катрю до нас, до „Юранду" (назва вілли де ми тоді мешкали — прим. А.К.), щоб трохи погуторити.

З того часу пані Катря була нашим дуже частим гостем, заворожуючи нас своїми чудовими оповіданнями, зокрема згадувала свої молоді літа, проведені в польському оточенні, в Кракові, де вона зустріла Василя Стефаника, який допоміг їй „віднайчитися", і стати не тільки свідомою українкою, але й українською письменницею та громадською діячкою.

У цій своїй статті я пропустив один цікавий епізод з її життя, який вартий уваги для характеристики цієї доби у відношенні до Івана Франка. Цей епізод хочу навести сьогодні і в той спосіб пригадати нашій громаді цю заслужену письменницю, редакторку і публіцистку з приводу 40-річчя її смерти.

• • •

„У Кракові, в чужому польському оточенні, в чужій німецькій школі, провела я — оповідала пані Катря — цілу мою молодість. Української мови я не знала зовсім, бо в дома говорили польською мовою, а в школі німецькою"...

...„Вже дорослою панною, маючи 18 років, я пізнала ближче Артура Ґурського, польського письменника і передового діяча „Молодої Польщі" і щойно він освідомив мене, що я українка. З того часу я почала вивчати дуже енергійно українську мову, яку в семінарі заведено для польок, які бажали йти на учительську працю в Східній Галичині".

У тому ж самому часі, в Кракові зібрався більший гурт українських студентів, які навіть мали свою Академічну Громаду, а також вони підготовили ґрунт для створення у Кракові філії Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові.

Відкриття філії „Просвіти" мало відбутися з концертом.

„І от одного дня з'явився в нас, — оповідала пані Катря, — високий кучерявий студент, 23-літній Василь Стефаник. Він запропонував мені, за дозволом батьків, на цьому інавгураційному святі віддеклямувати поему Івана Франка „Каменярі". Самозрозуміло, я погодилася. В. Стефаник багато часу витратив, щоб виправити мою мову, мої наголоси і... концерт випав дуже гарно, за вимком моєї деклямації. Був клопіт не так з деклямацією, як із її наголовком і автором якого тоді українська громада ще не сприймала як „свого", особливо не долюблювали Франка тодішні народовці і священики. І я, за намовою В. Стефаника, мала впровадити поему І. Франка на краківську сцену під фірмою Т. Шевченка. Цей „гріх" я взяла на себе і того відтак, ніколи не жалувала"...

Про цю подію, згодом, В. Стефаник написав так:

„Деклямувати буде на сцені 'Просвіти' молоденька Катря Банахівна, студентка учительського семінара. Дівчатко рум'яне, чорнобриве, всі молоді за нею поглядають. Панна Катря деклямує гарно. Від радикалів мала доручення, як вийде на естраду має почати так: „Каменярі, поезія Тараса Шевченка". — Так треба робити через каноніка о. Борсука і його сотрудника о. Козловського. Панна Катря деклямує прегарно. Публіка дуже вдоволена, бо що вільно Шевченкові, того не вільно було (в тому часі — прим. Ред.) Франкові. Деклияматорка, тепер пані Гриневичева, думаю, — каже Стефаник, — не взяла на себе непростимого гріха".

От і так Катря Банах-Гриневичева, за намовою В. Стефаника, поему І. Франка „Каменярі" включила до творів Т. Шевченка.

• • •

На закінчення цього спомину хочу подати короткий життєпис письменниці та її головніші твори.

Катря Гриневичева, народилася в родині Банахів у Винниках коло Львова, 19-го листопада 1875 року, а померла 26-го грудня 1947 року в таборі переміщених осіб „Орлик" у Берхтесґадені, в Німеччині. Освіту здобула в Кракові, де її батько був австрійським державним урядником. До української літератури звернулася під впливом В. Стефаника та І. Франка. Містила поезії в „Літературно-Науковому Віснику", в „Буковині", в роках 1909 - 11 редагувала дитячий журнал „Дзвіночок", що його видавало Українське Педагогічне Товариство у Львові. Під час Першої світової війни Катря Гриневичева вчителювала в таборі українських виселенців у Ґмінді, в Австрії (1915 - 17). В тому ж часі вона також була співробітником видань Союзу Визволення України. У 1918 році була редактором часопису „Українське Слово". Після закінчення Першої світової війни і наших визвольних змагань, Катря включилася активно в громадську працю і була навіть у 1922 році головою Центрального Об'єднання Українського Жіноцтва Галичини і Волині — Союзу Українок.

Її літературна спадщина ще досі не упорядкована. Вона написала цикл оповідань і нарисів п. з. „В дорозі до Сихен" (1923), повість „Непоборні" (1926), „Шоломи в сонці" (1929), „Шестикрилець" (1935) та друкувала багато в часописах і журналах, що досі ще не зібрано в одну повну збірку її оповідань. Майстерність Катрі Гриневичевої проявляється особливо в стилізації народної мови і тонкій архаїзації лексики історичних повістей, чим записала себе до найвидатніших представників прози українського модернізму.

Ця згадка хай буде заразом і виявом нашої пошани до Катрі Гриневичевої, яка 40 років тому померла. Її тлінні останки спочивають на німецькому цвинтарі в Берхтесґадені та чекають, щоб колись їх перевезти до Винник коло Львова, де вона народилася і де відтак часто бувала і цю місцевість дуже любила.

ЗВЕРНЕННЯ БЛАЖЕННІШОГО МИРОСЛАВА—ІВАНА

II.

Ідучи слідами Слуги Божого Митрополита Андрея і мого Великого Попередника Блаженнішого Йосифа Ісповідника, у кілька місяців по його смерти, звернувся я до українського народу 21-го квітня 1985 року, а відтак з більшим закликом 17-го квітня 1986 року з проханням про поміч завершити ці діла, які мені він лишив у своїй спадщині. Згідно з його волею і з піддержкою наших Владик я взявся за розбудову Українського Католицького Університету й викінчення мозаїки у Соборі Святої Софії. Усі пожертви, які зібрав я під час своїх візитацій-подорожей передав я на ці цілі. А жертвенність нашого люду була не абияка.

Подаю окремі вияви цієї жертвенности за епархіями:

ЗСА	
Філядельфійська епархія 10,000 ам дол.	
Стемфордська епархія	18,000 ам. дол.
Пармська епархія	10,000 ам. дол.
Чикаґська епархія	72,000 ам. дол.
Разом:	110,000 ам. дол.
Австралійська епархія	62,000 ам. дол.
Канада	
Вінніпезька архиепархія	55,000 кан. дол.
Едмонтонська епархія	50,000 кан. дол.
Саскатунська епархія	17,000 кан. дол.
Ню Вестмінтерська епархія	9,000 кан. дол.
Торонтонська епархія	165,000 кан. дол.
Разом:	296,000 кан. дол.
коло:	220,000 ам. дол.
Приватні пожертви і Західня Европа	65,000 ам. дол.
Організація „Церква в Потребі"	280,000 ам. дол.
Німецький єпископат	25,000 ам. дол.

Отож, всіх пожертв напротязі останніх двох літ я одержав на цю ціль коло 762,000 американських долярів.

Минає рік з того часу і я хотів би преставити вам стан робіт та фінансових засобів для покриття видатків.

Розбудова будинку КУК ввійшла вже у фазу внутрішнього викінчення. Її повинні викінчити за два місяці перед контрактовим терміном, тобто у жовтні, замість у грудні цього року. Викладення мозаїки в Соборі Святої Софії поступає поволі вперед і до кінця липня повинен бути викінчений лук над храмом вірних частини від входу до куполи. Бічні нави в самому храмі вже готові. Коли ці праці будуть завершені, лишаються ще всі хори та два бальконы над святилищем, разом коло 220 квадратових метрів, з яких дещо буде мальоване і викладене мозаїкою. Закінчення всіх робіт годі передбачити з точністю. До прикраси стін треба ще дорахувати вставлення бронзових дверей, належне освітлення, окрім церковного утвару, як ризи і т.п. потрібні головно в час торжеств Ювілейного Року та майбутніх більших святкувань.

А ось кошти цих робіт. До кінця 1987 року на саму добудову УКУ буде виплачено 575,000 ам. дол., та до завершення мозаїк у Соборі Святої Софії доведеться покрити дальших 250,000 ам. дол. Отож, лиш завершення першої фази робіт коштуватиме около 825,000 ам. дол., не забуваючи, що слід ще вставити алярмову систему, електричне освітлення, меблі, вивінувати відповідними машинами і т.п.

Та щоб належно сповнити волю Покійного Патріярха Йосифа нам ще треба багато доконати. Потрібний нам окремий будинок на музей, на бібліотеку і склад книжок. Треба побільшити Колеґію Святої Софії, яка знову наповняється надійними молодими людьми. Для належного завершення всього нашого церковного осередку потрібно бодай 2,000,000 — (два мільйони американських долярів.

Ця сума, на перший погляд, може виглядати нам понад сили, та такою вона не є, напевно українському народові на поселеннях на тому залежить, щоб вдержати свої рідні, релігійні установи, у яких виховуватимуться молоді люди, що продовжуватимуть спадщину наших батьків. Доки Главі і Отцеві Української Католицької Церкви не дозволено буде вернутися до рідного Львова, цей осередок служитиме за його тимчасовий осідок управління. До цих місць прибуде на другий рік, під час наших ювілейних святкувань Святіший Отець Папа Іван-Павло II. Не постидаймо себе перед Вселенським Архиєреєм, але в гідних приміщеннях приймім його як нарід зрілий з тисячолітньою християнською традицією! У цьому Соборі він молитиметься за нашу Церкву і нарід, і в цьому Соборі на вічні часи молитимуться священики за всіх благородних доброчинців святого храму цього!

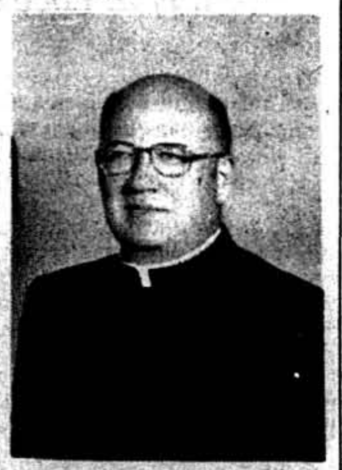
Скільки в нас марнується різного гроша, як часто беруть важко зароблені українські гроші, головно зі спадків, ворожі, безбожні, комуністичні руки! Не даймо їм пропасти, а скеруймо їх на правильну і належну ціль — на нашу рідну Церкву. Разом зі св. Павлом закликаю весь український нарід: „Тому що відзначаєтесь у всьому, — у вірі, у слові, у знанні, у всякій пильності й у нашій любові до вас, треба вам відзначатись і в цій добродійній справі. Я не кажу як наказ, але заради дбайливости інших випробувати щирість вашої любови... Даю в цьому лише раду: воно бо вам личить, вам, що перші минулого року почали цю збірку, не тільки робити, але й бажати. Тепер же закінчіть її, щоб так, як гаряче бажали, так і довершили за своєю спроможністю". (Кор. 8, 7-11)

Отож, ще раз закликаю увесь український нарід організувати у своїх митрополіях, епархіях, екзархатах, парафіях, громадах і організаціях збірки на розбудову Українського Католицького Університету і на Собор Святої Софії в Римі, головно тепер напередодні Ювілею нашого християнського тисячоліття. Всі свої пожертви і дари прохаю посилати безпосередньо у формі чеку на моє ім'я: His Beatitude Myroslav Ivan Cardinal Lubachivsky, Piazza Madonna del Monti 3, 00184 Roma, Italy, в листі зазначуючи, чи пожертва призначена на розбудову УКУ чи на Собор Святої Софії. Громадяни ЗСА і Канади, які бажають відтягнути свою пожертву від податку, можуть зробити це виписуючи чек на St. Sophia Religious Association of Ukrainia Catholics і висилаючи його до крайового бюра Товариства „Свята Софія" враз із заміткою, що згадана пожертва має бути переслана до мене на вищезгадану ціль.

Дорогі во Христі браття і сестри! Ще раз повторяю не

(Закінчення на стор. 3)

Відсвяткували 40-ліття зразкового душпастиря протопресвітера о. С. Біляка

Протопресвітер о. С. Біляк

У неділю, 16-го серпня ц.р. парафіяльна громада Української православної церкви в Маямі відзначила дві особливі дати, пов'язані з життям свого настоятеля протопресвітера о. Степана Біляка. Перша дата — це 70-ті роковини його народження, а друга — це 44-річчя його душпастирства.

У підготові імпрези особливо активними були парафіяльне Сестрицтво і парафіяльна Управа. Сестрицтво відповідало за організацію прийняття, а Управа за ювілейну програму.

Святкування почалося ще під час Богослужби, коли замісник голови управи і дяк Петро Доброноженко проголосив з хору многоліття отцю настоятелю С. Біляку, а хор проспівав могутнє „Многая Літа". Після Богослужби церковна заля швидко заповнилася учасниками свята. На столах швидко з'явилися смачні страви і вино, що їх поблагословив молитвою о. Степан. Голова Управи Леонід Гусак привітав отця настоятеля Степана та паніматку Олену з ювілейними датами та запропонував тост в намірені довгих літ для ювілята, а Сестрицтво урочисто внесло на почечений стіл ювілейний торт.

Святкування почалося в радісному настрої і такою була ціла програма. У програмі вирізнились декілька моментів: привітальний лист від Консисторії Української Православної Церкви, привітальний лист від голливудської громадської організації — Відділу Українсько-Американської Координаційної Ради, письмове привітання, підписане всіма присутніми і відсутніми парафіянами, дарунок ювілятові від громади, подарунки від окремих парафіян та віршовані привіти, з якими виступили В. Васілевська та М. Лісевич. Перед закінченням святкування ювілею протопресвітер о. Степан Біляк щиро дякував Консисторії УПЦ в Америці, Відділові УАКРади, Сестрицтву, парафіяльній Управі, всім парафіянам за увагу, пам'ять і несподіванку.

У святкуванні панували щирість, пошана і особливе відношення до ювілята, як душпастиря і як українського зразкового громадянина патріота.

Протопресвітер о. Степан Біляк є довголітнім священиком Української Православної Церкви, він колишній голова Консисторії УПЦ в ЗСА, член Контрольної Комісії УНС, нагороджений митрою покійним Митрополитом Іоаном, а саном протопресвітера нагородив його Митрополит Мстислав.

Останні чотири роки о. Степан Біляк є настоятелем православної громади святого Миколая в Маямі, де завдяки його керівництву й умінню співпрацювати з людьми створилися умови до відродження сильної й активної православної громади в усіх ділянках громадського життя, що є міцною запорукою майбутнього зросту парафії у запляновано перенесенні до Голливуду.

Ювілейне прийняття закінчилося щирим „Многая Літа" ювілятові, панімatці Олені та його присутній родині. Молитвою до Бога закінчилося свято, присвячене 70-літтю зразкового душпастиря протопресвітера отця Степана Біляка.

Управа парафії

З Англії...

(Закінчення зі стор. 1)

чів в Англії та різних установ.

Інж. Я. Гаврих розповів також про найбільше престижеве імпрезу — величавий концерт у „Роял Голл" у Лондоні, що відбудеться 29-го травня 1988 року. Підготовою програми керує маестро Володимир Луців у тісній співпраці з проф. Володимиром Антоновичем і маестром Ярославом Бабуняком. Концерт буде відзначати 200 років української церковної музики у виконанні славного візантійського хору з Голляндії, збірних хорів із Англії, хору „Веснівка" з Канади та хору „Думка" із ЗСА. До ведення програмою заангажовано одного із найкращих англійських церемоніялмайстрів Ричарда Бейкера.

З приємністю реєструємо усі ці продумані та довго підготовлювані пляни, що тепер уже доходять що щасливого кінця. Але голова Крайового Комітету в Англії не лише хоче поділитися з редакцією тими успіхами, але й журбами, які ця підготова приносить. Ці журби подібні до тих, які є в інших країнах і вони нам добре відомі з різних момен тів нашого громадського життя.

Як це у нас буває, не всі українські організації приступили до Крайового комітету і не всі співпрацюють у тих підготовах, хоча вони своїм змістом можуть бути спритливі для кожного українця.

Отож Крайовий комітет, який очолює інж. Я. Гаврих не одинокий на тому терені і тут бачимо двоподіл та дві різні акції з приводу однієї і тієї ж річниці.

Наш гість пояснює нам це спокійно і без емоцій, підкреслюючи при тому, що Комітет увесь час має підтримуюче позитивне ставлення до всіх церковних святкувань, інформує про свої акції голів Українських Церков та дістав благословення на свою працю Блаженнішого Патріярха і Кардинала УКЦ Мирослава Любачівського і Блаженнішого Митрополита УПЦ Мстислава Скрипника. Він теж прихильно ставиться до кожної позитивної ініціятиви звеличення того ювілею, щоб використати цю унікальну нагоду для поширення правди про Україну.

З таким оптимізмом і з бажанням, щоб нашим українцям, поселеним у Великій Британії, вдалося гідно і спільно відзначити 1000-річчя однієї з найважливіших подій нашої історії, прощаємо нашого гостя у поворот ну дорогу до Европи.

Пам'яті А. Кобринської

Бл. п. Анна Кобринська упокоїлася 10 серпня 1987 року. Вона походила з роду давньої шляхти Кобринських, які в ранньому нововіччі замандрували з сумежних із Поліссям меж, де лежить місто Кобрин, в західні території українських земель і осіли в Галичині. Тут вони брали активну участь у громадському житті української спільноти. Особливо в XIX ст. цікавила їх суспільна праця інтелектуалів. Довідуємося про батька Анни і її брата інж. Романа, що він був суддею в Бережанщині, відомим з солідности й акуратности в його суддейській практиці. В домі батьків Анни й Романа панувала шляхетна атмосфера, якийсь стоїчний спокій, привітне відношення до оточення, мирне співжиття з громадянством. А прібачно дбайливість про виконування завданої праці, відповідальність за її акуратність, у почутті національної гідности як члена українського народу. Ці прикмети одідичили й діти подружжя Кобринських.

Ці прикмети характеру винесла здому і Анна та поглибила їх, здобуваючи середньошкільне знання в гімназії Сестер Василіянок у Львові, де закінчила навчання іспитом зрілости в 1920 році. Для університетських студій вибрала географію та бібліотекарство. Набула їх повністю в Ягайлонському університеті у Кракові. Старинне місто Краків вплинуло своїми історичними пам'ятками на молоду студентку Анну. Дивлячись і студіюючи ці пам'ятки польської культури, Анна вчилася й розуміла, як треба шанувати свою культуру. За зберігання і шанування традицій і вартостей української культури не довелося магістрові філософії Анні вчителювати на рідних землях. А праця для чужої, не своєї молоді болюча, гірка, невдячна. Тому Анна воліла обходитися скромною заробітною працею в бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. На цій праці заскочила її Друга світова війна. Треба було пережити роки першої большевицької окупації, а також і німецької.

Поновний прихід большевиків до Галичини примусив родину Кобринських, Анну, її брата Романа та його дружину Марію — покидати рідний край, йти на добровільне вигнання і остаточно опинитися за океаном у Ню Йорку. Тут, як і більшості наших інтелектуалів, довелося Кобринським прийняти фізичну працю, конечну для прожитку на нових землях. Та Анна не вдоволилася прожитковою працею. Вона вчила також у школі українознавства в Нюарку, бажаючи прислужитися нашому суспільству своїм університетським знанням. Мала спеціяльний підхід до навчання предметів рідної культури. Ясний і точний виклад предмету, гідна вчительська постава й дружнє материнсько-товариське відношення до молоді викликували пошану до неї і любов до навчальних предметів. Праця мгр Анни Кобринської в школі аж до часу її переходу на емеритуру залишила виразний позитивний слід на полі виховання української молоді нашої діяспори.

Потреба досвідченої особи в ділянці бібліотекознавства звернула увагу на мгр А. Кобринську. Заангажував її проф. Роман Смаль-Стоцький до праці в бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку. І в цій ділянці виявила Анна Кобринська свій досвід і хист. Працювала три дні в тижні над упорядкуванням і каталогізуванням книжок і відповідним розміщенням їх на відкритих полицях і в закритих шафах. Допомагала теж упорядковувати й описувати архівні матеріяли. Мгр Кобринська працювала теж у Бібліотечній і Термінологічній комісіях НТШ. Та, на жаль, її працю в бібліотеці перервало доручення голови НТШ проф. Матвія Стахова переписувати на матрицях довгі статті й різнородні урядові листи. Управа канцелярії НТШ доручувала їй полагоджувати поштові посилки книжок, або привозити книжки від дарувальників. До того слабкий стан здоров'я затримував її вряди-годи вдома або в шпиталі по кілька днів, не раз тижнів. Тому черговий голова НТШ проф. Осип Андрушків звільнив її з праці. Та мгр Кобринська приходила добровільно до НТШ за головування проф. Ярослава Падоха, виконуючи улюблену її бібліотекарську роботу. Була це непріодична, але корисна праця, що тривала до перепроваджування НТШ до нового будинку при 4-ій авеню. І після перенесу НТШ до нового будинку Анна Кобринська цікавилася справами бібліотеки, жаліла, що при перенесі пропало понад тисячу написаних нею каталогових карток. І знову затяжна недуга не дозволяла їй хоч заглянути до нового будинку.

Належить також згадати з великим признанням про працю мгр Кобринської в комітеті святкування 50-ліття першої і 25-ліття останньої матури абітурієнток гімназії Сестер Василіянок у Львові в 1964 році. Під час з'їзду з нагоди цих роковин, що відбувся на Союзівці на весні того ж року, Анна Кобринська з допомогою товаришок улаштувала виставку світлин із майже 60-літнього життя цієї першої в Галичині української жіночої гімназії. Виставка дала світлу картину минулих літ цієї школи. Коли комітет з'їзду вирішив видати пропам'ятну книгу гімназії, і я прийняв пост головного редактора книги, Анна Кобринська приняла пост секретарки редколегії. Довелося нам спільно працювати кілька років над збиранням матеріялів до книги, співпрацювати з іншими членами редакційної колегії. Анна Кобринська кореспондувала з колишніми ученицями, нараджувалася з членами колегії, впорядковували ми матеріяли про історію школи, про працю Сестер Василіянок (ігумень, учительок), директорів, катехитів і вчителів. Найбільші труднощі довелося поборювати зі списками учениць за роками і клясами, їхній стан у школі, і сьогоднішній, маючи на увазі сімейний стан, студії, професію, визначні позиції в культурному житті суспільства. З відданою співпрацею членів редакційної колегії і видавничого комітету головний редактор і секретарка довели до появи двох томів „Пропам'ятної книги гімназії Сестер Василіянок у Львові" під фірмою НТШ в серії „Український Архів", т. 22 і 22А. Згадуючи про віддану працю Анни Кобринської для появи „Пропам'ятної книги", треба згадати і про гармонійну співпрацю багатьох учениць гімназії, різних категорій педагогічного проводу, тих, що остали в живих. Треба згадати про Покровителя й Опікуна школи, світлої пам'яті Митрополита Андрея Шептицького, сьогодні Слуги Божого.

І хоч, здавалося, закінчено працю над виданням історії унікальної школи в Галичині, Анна Кобринська постійно слідкувала й вишукувала додаткові факти про стан школи, педагогічного проводу й учениць. Брала участь у принагідних з'їздах учениць, завжди активізувалася в їх працях.

Останньої зими мгр Кобринська довго хворіла, побувала в шпиталях. На весні ц.р. перейшла важку операцію. Живучи вдома, радила поступовим покращанням здоров'я. Снула пляни про майбутнє. Останній раз розмовляв я з нею телефоном у червні. Казала, що після довготривалої операції ще не має стільки сили, щоб вийти з дому. А конечно хоче зайти до НТШ. Плянує записати якусь суму на закуп рідкісних книжок для бібліотеки НТШ в Ню Йорку. Скоро, як тільки видужає, виконає свою постанову. Немов прочувала, що недовго доведеться їй мирно прожити, стверджуючи свій глибокий вік. Була це наша остання розмова. Між іншим, прохала ради, як виконувати свій задуманий запис на НТШ.

Після перебування в Европі, вихав я на провінцію. І тут досягнула мене сумна вістка: померла Анна Кобринська. Трудно було мені поїхати на її похорон, щоб скласти їй мій останній поклін. Тому цих кілька слів складаю замість квітів на її свіжу могилу.

Василь Лев

Звернення...

(Закінчення зі ст. 2)

раз сказані мною слова: Великі діла вимагають великих жертв. І таким великим ділом є скріплення українській християнської науки, якої кузнею повинен бути Український Католицький Університет у Римі. Ми бажаємо його розбудувати, поширити його діяльність і придбати йому кваліфікованих людей. Поруч молитви і духовної віднови, наука і рідний католицький університет скріпить нас ізнутра і поставить на рівнорядному становищі з іншими християнськими народами.

Звертаючись до вас усіх з цією просьбою маю на думці глибокі слова св. Павла до Филип'ян, коли писав до них: „Не щоб я шукав дарів, я бо шукаю плоду, що множиться на вашу користь" (Фил. 4,17). Ваші пожертви — то плід вашої любови до нашої Церкви й народу і вони будуть множитися для великого спільного добра нашої Церкви й України в Христі Ісусі Господі нашому.

Благословення Господнє на вас!

† Мирослав І. Кардинал Любачівський

Дано в Римі
при Храмі Жировицької Богоматері
і святих Мучеників Сергія і Вакха
У Празник св. Рівноапостольного Великого
Князя Володимира — Хрестителя України
15/28-го липня 1987 р. Б.

ПРОІРАНСЬКА ТЕРОРИСТИЧНА організація „Гезболла" („Партія Аллаха") заявила, що якщо протягом тижня американські військові кораблі не залишать Перську затоку, то американські і савдійські об'єкти будуть перетворені в масові могили. „Гезболла" прийняла на себе відповідальність за диверсію на фабриці перероблення газу в Савдійській Арабії 17-го серпня.

Урочисті святкування у Фініксі

У неділю, 9-го серпня ц.р., українська католицька парафія Успення Пресвятої Богородиці у Фініксі, Арізона, врочисто вітала колишнього пароха, отця прелата Мирослава Колодія з його 50-літнім ювілеєм священства. О год. 10-ій отець — ювілят відслужив Соборну Благодарственну Св. Літургію в асисті о. пароха І. Кротця і о. М. Олешка. Дияконував диякон Р. Гарвас.

Відповідну до хвилини проповідь виголосив о. І. Кротець. Він сказав, що будівничим Св. Церкви був св. Петро. Ми, священики, є його наслідниками. „І сьогодні перед собою бачимо священика, який 50 літ провів на такій праці. Отець М. Колодій оздобив цю церкву і внутрі і ззовні, як мудрий будівничий він поклав основу, а опісля інші на ній будували. Зокрема о. Колодій був будівничим людських душ, відносився до людей з пошаною, любов'ю, лагідністю. На цьому будується церква. Він — взірець для нас й інших, тішимось і дякуємо за повну посвяту його праці для добра української церкви і громади". Рівночасно у цьому урочистому дні празника у парафії молоденька Віра Таф прийняла перше Св. Причастя. Бажаємо Вірі усього найкращого у її житті.

Після Св. Літургії у парафіяльній залі відбувся бенкет. Отець І. Кротець зразково провадив програму свята. Столи були прибрані чепурно квітами — гвоздиками. При вході на залю вітали о. ювілята діти, М. Микита, Г. Зелена привітами і китицею квітів. Від парафіян вітали Д. Дидик М. Осадців хлібом і сіллю. Присутні на залі привітали о. ювілята могутнім „Многая Літа". На залі панував радісний родинний настрій.

Головну промову виголосила секретар Церковного комітету К. Росоля, яка привітала отця прелата з його 50-літтям. „Отець ювілят М. Колодій, — сказала К. Росоля — 37 років був душпастирем в Канаді, будував церкви, був взірцевим душпастирем, жертвенним на церковні і народні цілі. Тринадцять літ був дбайливим, ощадним парохом у Фініксі. Десять літ тому ми бажали нашому дорогому о. ювілятові золотого ювілею, і сьогодні ми його дочекались. Отця Мирослава усі парафіяни любили, шанували, отець Мирослав відданий рідній церкві і своєму народові. Отець Мирослав шкільний товариш сл. п. Ярослава Стецька, на рідних землях був разом з ним заарештований".

Привіти склали: голова Церковного комітету М. Дидик, голова Сестрицтва Г. Агащук і С. Попович. Ювілят одержав гарний подарунок — ікону Матері Божої. Культурно-освітній референт УККА Я. Росоля, від Організації Визвольного Фронту, від Українських Дивізійників, Р. Бадинський від української Кредитівки, М. Кислевич, колишній голова „Рідної Школи". Теплими і щирими словами вітав о. ювілята парох карпато-руської церкви о. Буванькович, добрий приятель о. М. Колодія, котрий часто заступав його у парафії. Як завжди гарними і влучними словами вітав о. ювілята о. М. Олешко „Смерть Божої Матері, якої Храмовий Празник сьогодні відзначуємо, називаємо Успенням цебто сном, бо смерть Пречистої Діви Марії була дуже спокійна. Вимково радісно і торжествен но святкував цей празник наш нарід. Наші батьки завжди були дітьми Марії і вони цю Божу Матір від княжих часів цінили. Ми тут, в нашій парафії, на чолі з добрим і ревним о. пароxом розпочали нову історію парафіяльного життя. Станьмо усі дітьми Марії під проводом нашого о. пароха Івана. Допоможім йому усіма засобами і спроможностями довершити будову Божої святині в українському стилі на честь і славу нашої Покровительки і Цариці Неба Успенської Пресвятої Богородиці".

За ініціятивою о. пароха І. Кротця п-во Поповичі за постійну, безкорисну, жертвенну працю коло церкви одержали від Церковного комітету дарунок. Обід зафундували п-во Беші. Увесь дохід з бенкету призначений на будівельний Фонд.

У заключному слові о. ювілят подякував Церковним комітетові і присутнім „за дари і ласки, за щирі слова признання. Прийшло півстоліття, пройти не завжди було легко. В моєму серці завжди буду вас усіх носити. Сердечно дякую о. парохові за запрошення. Жертвую на будову церкви 500 дол".

Молитвою закінчено це приємне, родинне, радісне свято, присвячене небуденній події 50-літнього ювілею священства о. прелата М. Колодія.

До отця прелата М. Колодія можемо з певністю примінити слова св. апостола Павла: „Христос полюбив мене і видав себе за мене". Коли о. Мирослав почув у своїй душі голос Христа „Ходи за мною", він без вагання відповів „Христе, люблю тебе, хочу присвятити своє життя на службу Тобі, Твоїй Церкві і моєму народові.

Яків Яворівський

ГРУПА 30 ВІДВІДУВАЧІВ з Совєтського Союзу, котрі в числі біля 240 приїхали і перебували на шестиденній конференції Совєтсько-Американської праці, у Шатоква, Н. Й., приїхали до Роквил у Мериленді на закупи і оглядини. Однак коли два фотографи хотіли взяти світлину совєтського актора Інокентія Смоктуновського, що в крамниці Сірса робив закупи, то він зразу вийшов, щоб від'їхати до готелю заявляючи, що не хоче створювати видовища.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Південної Кореї Кім Чунг Юль перестеріг президента Чан Ду Гвана і головне командуван ня армії та поліцію, що скрайньо-ліві елементи, які в багатьох місцевостях оформились навіть у парамілітарні частини і у підпіллі приготовляються до революційних акцій, зручно можуть використати страйки робітників і студентів для зорганізуваного виступу з метою силою усунути теперішній уряд. Одночасно він перестеріг лівих, що всяка спроба застосувати силу проти уряду й урядових установ, буде зламана при допомозі війська і поліції. Він, для підтвердження своїх слів, навів кілька конкретних випадків підривної акції і посилену роботу агітаторів серед робітників і студентів, частину яких поліція вже вспіла ізолювати.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. СТЕПАНА БРИНДЗЕЯ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у СУБОТУ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1987 р., о год. 7:30 вранці в українській католицькій церкві св. Арх. Михаїла 1013 Фокс Чейс Рд., Дженкінтавн-Філядельфія, Па.

Про участь і молитви за спокій душі Покійного просить:
сестра — МАРІЯ КУЗЕМСЬКА з Родиною

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього Тата, Діда і Прадіда

бл. п. Проф. АВГУСТИНА ШТЕФАНА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в ЧЕТВЕР, 3-го ВЕРЕСНЯ 1987 р., о год. 9-ій рано в церкві Покрови Пресвятої Діви Марії у Брістол, Па.

Про молитви за Покійного просять:
Донька — КАТЕРИНА з Родиною
Син — ЛАДИСЛАВ з Родиною

Повідомляю Рідню, Друзів і Знайомих, ЩО В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. Ярослава Щербанюка

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

- в церкві св. Юра в Ню Йорку, в п'ятницю, 4-го вересня 1987 р., год. 8:30 ранку;
- в ОО. Студитів, Італія;
- в Люрді, Франція;
- в Ню Брітен, Конн.;
- в Церкві св. Духа, Бруклин, Н. Й.;
- в церкві св. Івана Хрестителя, Гантер, Н. Й.

Прошу про молитви.

Дружина ІРИНА

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ та РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
видання "Пропам'ятної Книги гімназії СС. Василіянок у Львові"

повідомляє усіх колишніх Василіянок та всю Українську Спільноту, що 10-го серпня 1987 р., після важкої недуги відійшла у Вічність незвичайно цінна членка Комітету та Редакційної Колегії від Основного З'їзду в 1964 р., довголітня секретарка та фінансова референтка майже до кінця свого життя та людина незвичайно релігійна та глибоких моральних засад

†

св. п. мґр філософії АННА КОБРИНСЬКА

Родині Покійної, дорогої п. Ані, складаємо якнайглибші співчуття. Хай світла пам'ять про Покійну, дорогу нашу Товаришку надовго залишиться між нами.

ПОСТІЙНИЙ ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

---

†

Ділимося з Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що дня 21-го серпня 1987 р., померла по короткій недузі наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА та БАБУНЯ

сл. п. НУСЯ КРОХМАЛЮК з дому ЛУКІЯНОВИЧ

Похоронні відправи відбулися у церкві Непорочного Зачаття у Дітройті, Миш., а тілопалення у понеділок, дня 24-го серпня 1987 року.

У глибокому жалю:

Муж — РОМАН КРОХМАЛЮК
Донька — РОМАНА КОГУТ з мужем СТЕФАНОМ
Внуки — ТАЇСА і БОРИС КОГУТИ
Син — ЮРІЙ АНДРІЙ КРОХМАЛЮК
Приятель Родини — ОСИП НАЗАРКЕВИЧ
Дальша Родина в ЗСА і Канаді.

Срібний осінній равт на Союзівці

У суботу, 26-го вересня ц. р., відбудеться традиційна осіння забава, що її влаштовує 72 відділ Союзу Українок Америки і на яку відділ запрошує шановне громадянство. Звичайно осінній час наводить на думку золотисті кольори осени. Одначе цьогорічна забава має особливе значення у історії відділу, бо нею відділ починає святкування 25-ліття свого існування. У програмі святкування заплановано більше імпрез. Деякі призначені для широкого загалу нашого громадянства як, наприклад, святочний Музичний Фестиваль на початку листопада. Інші імпрези внутрішнього характеру є заплановані для розваги членок та їхніх родин.

72-ий відділ Союзу Українок — це відділ „двомовний". Основницею відділу була Марія Душник, яка стала його першою головою. Їй у допомогу стала Марія Лисогір, яку було обрано містоголовою. Обидві вони були кількакратно переобрані на голови відділу, а кожна з них внесла спеціяльні вартості у працю відділу.

Майже всі членки народилися в Америці. Вони тісно пов'язані зі собою родинними або приятельськими зв'язками. Характерною рисою членства є його прив'язання до українського побуту і традицій та до Української Церкви. Багато з них допомагають у церковних організаціях в Асторії та Лонґ Айланді, де вони тепер мешкають. Деякі теж працюють як допоміжні добровольці в організаціях, до яких належать їхні чоловіки.

На протязі 25 років відділ сильно вріс в організаційну сітку Союзу Українок разом із іншими старшими від нього відділами, які не все радо здавали їхню „незалежність" в користь сильної збірної жіночої організації. Це не тільки що не перешкодило у діяльності відділу, але поширило засяг його праці. Від самих початків діяльности відділ влаштовував виставки у публічних бібліотеках і банках, писав (і пише далі) листи до сенаторів в обороні українських інтересів. Згодом бачимо членок при організації різних з'їздів Окружних Рад, при організації імпрез у користь Українського Музею, та часто бачимо наших членок на дижурах у Музеї. Відділ брав участь у різних фестивалях і збірках. Українська громада завдячує відділові щорічні музичні матіне, у яких бере участь молодий музичний доріст.

Осіння забава — равт на Союзівці щороку згромаджує чисельну публіку. Багато членок займають важливі пости в Окружній Раді, Головній Управі Союзу Українок, а також і у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій. Жінки дбають про своїх подруг у час негоди. Уродинові карточки пригадують членкам, що у цей святочний день вони не самі. Різдвяний вечір, на який запрошені члени родини, дає нагоду провести час у приємній, товариській атмосфері, а також дає нагоду подякувати їм за цілорічну працю. Слід згадати також участь членок в імпрезах неукраїнських організацій як, наприклад, участь у імпрезах Національної Жіночої Ради Америки, Світової Федерації Балтійських Жіночих Організацій; вони радо вислуховують доповіді, що їх влаштовує Асоціяція сприяння Об'єднаним Націям у Ню Йорку.

Потрібно теж відмітити і жертвенність членок. Вона проявляється не тільки у праці, але також і у фінансовій допомозі на організаційні цілі Союзу Українок або Українського Музею.

Ми згадали про різні успішні почини відділу, а читач може слушно запитати, чи і які є недоліки? Дипломатично ухиляємося від відповіди... Хто ж бо говорить про „такі" справи в час срібного ювілею! Натомість прохаємо наше шановне громадянство взяти участь у нашому Срібному осінньому равті на Союзівці. Гратиме оркестра Аліка і Дорка. Забава розпочнеться коктейлем о год. 6.30, а відтак просимо на бенкет. Вступ 75 дол. включає нічліг на Союзівці, сніданок і обід у неділю по забаві. Вступ на бенкет і забаву — 25 дол.

У програмі передбачена льотерія. Виграші уфундували Український Народний Союз, Аґенція подорожей Кобаснюка, ювілірна робітня Оксенгорн, Стефанія Гніздовська, „Маруся", Соня Гречило і Гелен Петришин.

Комітет очолює Марія Лисогір (тел. (201) 232-5304) і до неї слід звертатися за інформаціями і квитками. Її заступає Йоанна Бойко, число телефону (718) 208-8538).

Совєтська...

(Закінчення зі стор. 1)

які платили їй, крім грошей, ювелірними дрібничками і оплатили кілька поїздок на морські курорти.

За словами прокуратора і судді, Гйоке нанесла Західній Німеччині і її союзникам непоправної шкоди. Її зраду можна порівняти зі зрадою викритого в 1974 році Ґюнтера Гійома — одного з помічників тодішнього канцлера Західньої Німеччини Віллі Брандта.

У 1985 році Гйоке була викрита в числі інших 15 совєтських шпигунів, які працювали в Західній Німеччині. Не всіх вдалося затримати. Досі, наприклад, невідомо, де перебуває Франц Беккер, зі знайомства з яким почалося зрадництво Маргарет Гйоке.

Суд над Гйоке почався 15-го червня. Під час процесу шпигунка сказала, що її любов до Беккера була сильнішою, ніж любов до батьківщини і якби вона знову попала в таку ж ситуацію, то знову стала б передавати йому секретні документи.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Подяці", у зв'язку з похороном бл. п. проф. Олександра Татомира, що була поміщена у „Свободі" з 13-го серпня ц.р., пропущено чотирьох жертводавців на Тов. Святої Софії, а іменно: Д. Кузик жертвувала 25 дол., д-р Б. Корчмарик 20 дол., Швець Уляна і Степан та Плис Ірена і Петро по 10 дол.

Я. Татомир

Відбувся перший З'їзд мешканців табору Ельванґен

Ідея цього з'їзду зродилася в організаторів ще давніше, але, як твердив один із членів Організаційного комітету, завжди стояло щось на перешкоді. Терпеливість і наполегливість дали свій результат, бо такий надзвичайно вміло зорганізований з'їзд-зустріч таки відбувся 4-го липня ц.р., на передмісті Дітройту, в Воррені в Українському Культурному Центрі. Центр цей — гордість і свідоцтво свідомости та жертвенности нашої громади Дітройту й метрополії, в тому немалого числа „ельванґенців", національна свідомість і посвята яких були доказані ще в 1947 році, коли поважна група молодих чоловіків була перекинута на рідні землі. Про це автор цих рядків багато років пізніше вже тут, в Америці, чув через радіо „Київ" прізвище добре знайомого мені ельванґенця. Як інформовано автора, Центр коштує 2 мільйони дол. — це уділи наших громадян різних політичних переконань і релігійних віровизнань. Цей імпозантний будинок дає пристановище нашій кредитівці „Будучність", Українському Музеєві, бібліотеці й іншим культурним установам.

Вже від год. 9-ої ранку почалася реєстрація прибулих, і вже тоді відбулася емоційна й незабутня зустріч. Деякі з учасників не бачилися сорок років, а це ж шмат часу, дві ґенерації! І дійсність сильно сколихнула приспаною свідомістю; щось ніби шептало: „Чоловіче, ти вже трохи постарівся!".

В другій год. по полудні цього дня відбулися спільні наради учасників, які вів голова Організаційного комітету інж. Мирослав Кальба. На цих нарадах вирішено повторити такий з'їзд за два роки, а також обговорювалося справу видання монографії про табір Ельваґен, Вітенберґія. Для цієї цілі вибрано редакційну колеґію; зголосилося понад 25 осіб, які задеклярували по 100 дол. на видання монографії про табір Ельванґен. Заохочувалося учасників, щоб вони якнайскоріше висилали матеріяли — спогади, пережиття тощо — для згаданої книжки на адресу Культурного Центру.

Від год. 7-ої до 9-ої вечора тривав бенкет. Це був розкішний бенкет; понад двісті учасників винесло дуже приємне враження зі з'їзду, і ні в кого не було найменшого сумніву, що в усьому й всюди була „досвідчена рука"; все відбулося по-зразковому.

Трапезу поблагословив український православний священик ельванґенець. Під час бенкету вміло, по-фаховому розважала присутніх гарним співом і дотепним фейлетоном одна пані з Ню Джерзі (тут вибачаюсь, що десь загубив записку з прізвищем цієї пані, як також священика — ельванґенця).

На бенкеті поет Олекса Веретенченко-Розмай вперше прочитав свою поезію, присвячену Тисячоліттю Хрищення Руси-України, в якій він твердить, що лише ми, українці, і тільки ми маємо право святкувати це величаве свято. Мовляв „старшому братові" до цього зась! Публіка зі зворушенням прийняла виступ поета.

Потім відбулося вручення „Таблички вдячности" з відповідним написом Михайлові Витягловському, добродієві, який спровадив до Америки надзвичайно велике число наших людей, і тут під час бенкету, громада виявила щиросердечну вдячність своєму добродійцеві, який ще й досьогодні з підірваним вже здоров'ям працює й жертвує для загального добра української справи.

Після серйозних точок слідувала забава з танцями, до яких приґравала одна з найкращих місцевих оркестр „Гомін".

Прибули ельванґенці із дальших місцевостей, а саме: Едмонтону, Філядельфії, Ню Йорку, Торонто, Чикаґо, Парми, а також прибула на з'їзд диригентка Віра Дратвінська з Франції, що відвідує свою дочку в Америці.

Не можна тут не згадати (бо цього вони собі заслуговують) членів Організаційного комітету: інж. Мирослава Кальбу, інж. Богдана Петріну, дир. Володимира Ґупалівського, мґр Христину Годів-Юзич, Ліду Казанівську-Врублевську, Олю Омельченко - Марущак, мґр Віру Куцу, Олексу Веретенченка-Розмая, Михайла Витягловського, Семена Стецюка, Павла Олексюка і д-р Валентину Савчук.

В. К.

ОФІЦІЙНІ ПРЕДСТАВНИКИ Державного департаменту ЗСА заявили в кінці минулого тижня, що спроба перевороту у Філіппінах не вдалася тому, що філіппінський нарід підтримує політику теперішнього уряду президента Коразон Акіно і її уряд, як ніколи перед тим, є стабільним, спертим на підтримку армійських частин. „Ми, очевидно, незадоволені подіями в Манілі", — говориться у заяві Державного департаменту, який повністю підтримує теперішній уряд у Філіппінах і демократичний процес перетворення країни, згідно з бажанням філіппінського народу.

ШИРОКО РОЗПОВСЮДЖЕНА думка, що для жінок, які займаються науковою працею, шлюб і народження дітей означає якщо не кінець кар'єри, то серйозний удар по ній. Однак результати недавно проведеного дослідження американських вчених свідчать про інше. Виявилося, що в ЗСА незаміжні жінки-вчені публікують в середньому по 2.2 статті в рік, а заміжні — по три. Не менш цікавим є і інший факт: за три роки заміжжя і при появі дитини середня кількість опублікованих статтей збільшується з 1.5 до 2.7. Не зрозуміло лише, чи така продуктивність пояснюється лише наполегливістю жінок, чи чоловіки наукових працівниць також вносять свій прямий вклад, беручи на себе частину домашніх обов'язків. В усякому разі, представниці ніжної статі, заглибившись в науку, мають всі підстави наслідувати приклад Марії Кюрі. Як відомо, вона була заміжньою, мала двоє дітей і... Нобелівську премію.

Відійшов у вічність І. Ґиба

Св. п. Іван Ґиба

У п'ятницю, 24-го липня ц.р., розійшлась сумна вістка про смерть бл. п. Івана Ґиби, який упокоївся на 67-му році життя.

Покійний народився в селі Тисовці лісько-сяніцького повіту на Лемківщині в родині Степана й Катерини. У їхній родині було чотири сини і одна дочка.

У 1941 році, будучи тоді 20-літнім юнаком, виїхав до Німеччини й там запізнав свою землячку Анну Кузьму, з якою він одружився в 1944 році. В Німеччині у них народилось двоє дітей: дочка Степанія і син Зенон.

За старанням родини Ліціцьких виемігрували вони до Канади в 1949 році й поселились в Альбертській провінції на фармах, де вони перебули 9 місяців. Опісля за старанням земляків переселились до квебекської провінції й замешкали в місті Ляшін, коло Монтреалю, де бл. п. Іван одержав постійну працю на фабриці.

У Ляшіні їхня родина збільшилась ще двома синами— Василем і Олегом. Відразу після приїзду до Ляшіну вони стали активними членами при парафії св. Василія Великого. Крім того, бл. п. І. Ґиба довгі роки працював в Батьківському комітеті „Рідної Школи", виконуючи різні обов'язки. Він рік-річно під час Різдва ходив колядувати зі шкільною дітворою, щоб призбирати фонди для втримання „Рідної Школи" в Ляшіні та для збереження стародавніх українських традицій на еміґрації. Він рівнож був активним членом Т-ва „Просвіта" в Ляшіні і довголітнім членом УНСоюзу, 465-го Відділу, в якому він довгі роки був членом управи відділу, заступником голови, а в останніх двох роках став головою відділу та був делеґатом на двох останніх Конвенціях УНСоюзу.

Своєю спокійною вдачею й трудолюбством він здобув собі загальну пошану як у родинному, так і в громадському співжитті. Бл. п. Іван Ґиба підходив до життєвих обставин дуже практично й старався опанувати всіляке ремесло: сам побудував собі хату та й виконував різні направи, займався також і направою авт і радо допомагав іншим родинам в потребі. Він теж цікавився й культурним життям громади й не оминав майже жодної імпрези в монтреальській окрузі. Він довгі роки був членом церковного хору при місцевій парафії та часто заступав дяка.

Подружнє життя з дружиною Анною він проводив гармонійно й прикладно. Як добрий муж і батько та свідомий українець св. п. Іван і його дружина виховали своїх дітей у релігійному і національному дусі й дочекались восьми внуків, яких покійний дуже любив.

Покійний залишив дружину Анну, дочку Стефанію Карпішку з чоловіком Романом і дітьми; синів — Зенона з дружиною Марією і дітьми, Василя з дружиною Уршулею і дітьми, та Олега з дружиною Мар'яною і дітьми.

У понеділок, 27-го липня 1987 року о год. 9:30 ранку відбулась остання Панахида у похоронному закладі, а відтак тіло бл. п. Івана Ґиби перевезено до церкви св. Василя Великого, де відбулись похоронні відправи при численній участі людей, а відтак відпровадили його на вічний спочинок на місцевий цвинтар у Ляшіні. Заупокійні Панахиди й похоронні відправи відслужив місцевий парох о. Роман Лагола.

Після похорону відбувся поминальний обід в церковній залі, який приготовили пані з місцевого відділу ЛУКЖ. Під час обіду цікаво й обширно розповів про життєвий шлях бл. п. Івана Ґиби зять покійного, адвокат Роман Карпішка. Добрим словом про покійного згадали та висловили співчутливі слова такі особи: Текля Мороз, Марія Чолій, Іван Гавраняк, Михайло Турко, Ольга Темко та Ігнат Біжик.

Опісля Ірина Михалик і Олесь Кіцак провели збірку на „нев'янучий вінок", яка принесла 350 дол. З того розприділено на Духовний Семінар в Оттаві 100 дол., на українську пресу щоденник „Свобода", „Гомін України" і журнал „Лемківщина" по 75 дол. та на дитячий журнал „Веселка" 25 дол. Всім жертводавцям щира подяка.

Т. Мороз

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!